

Urząd Marszałkowski

Województwa Warmińsko-Mazurskiego

Departament Rozwoju Obszarów Wiejskich i Rolnictwa

Biuletyn Informacyjny Rolnictwo i Obszary Wiejskie Warmii i Mazur

Nr 1/2010

Opracowała: dr inż. Joanna Karwowska

10-562 Olsztyn ul. Emilii Plater 1,
tel. (089) 5219250, fax (089) 5219259, e-mail: dow@warmia.mazury.pl
www.sporol.warmia.mazury.pl

SPIS TREŚCI

I.	SYTUACJA SPOŁECZNO – GOSPODARCZA OBSZARÓW WIEJSKICH	
1.	Liczba bezrobotnych i stopa bezrobocia.....	3
2.	Bezrobotni mieszkańcy wsi.....	5
II.	PROGRAM ROZWOJU OBSZARÓW WIEJSKICH na lata 2007-2013	
1.	Wdrażane działania w ramach PROW na lata 2007-2013 – wg danych Urzędu Marszałkowskiego Województwa Warmińsko-Mazurskiego – stan na dzień 29.01.2010r.....	6
2.	Wdrażane działania w ramach PROW na lata 2007-2013 – wg danych Oddziału Regionalnego ARiMR – stan na dzień 29.01.2010r.....	7
3.	Realizacja płatności bezpośrednich do gruntów rolnych.....	8
III.	PROGRAM OPERACYJNY „Zrównoważony rozwój sektora rybołówstwa i nadbrzeżnych obszarów rybackich 2007-2013	
1.	Wdrażane działania – wg danych Oddziału Regionalnego ARiMR – stan na dzień 29.01.2010r.....	9
IV.	AKTUALNOŚCI	
1.	Płatności bezpośrednie w 2010 roku.....	10
2.	WPR 2014-2020.....	10
3.	Ubezpieczenia upraw.....	11
4.	PROW 2007-2013.....	11
5.	Zmiany w płatnościach bezpośrednich.....	12
6.	Wymogi wzajemnej zgodności.....	14
7.	Gospodarstwa niskotowarowe.....	15
8.	Podsumowanie roku 2009.....	16
9.	Rozwój sektora rybackiego.....	17
10.	Grupy producenckie.....	18
11.	Modernizacja gospodarstw.....	20
12.	Sprzedaż ziemi.....	21
13.	PO Ryby 2007-2013.....	21
14.	PROW na lata 2007-2013 – ciąg dalszy.....	22
V.	INFORMACJE Z DEPARTAMENTU ROZWOJU OBSZARÓW WIEJSKICH I ROLNICTWA	
1.	Konkurs „Aktywna Wieś Warmii, Mazur i Powiśla”.....	23
2.	Podstawowe usługi.....	23
3.	Konkurs dla org. pozarządowych - rozstrzygnięty.....	24

I. SYTUACJA SPOŁECZNO – GOSPODARCZA OBSZARÓW WIEJSKICH

1. Liczba bezrobotnych i stopa bezrobocia

W województwie warmińsko – mazurskim, utrzymuje się tendencja wzrostu poziomu bezrobocia rejestrowanego. W listopadzie 2009 roku w porównaniu do stanu z końca października, liczba bezrobotnych w województwie warmińsko - mazurskim zwiększyła się o 4,0% tj. o 4 000 osób. Od początku roku liczba bezrobotnych wzrosła o 19,1% tj., o 16 738 osób, a w porównaniu do listopada 2008 roku poziom bezrobocia wzrósł o 27,0% tj. o 22 130 osób. Ostatecznie, liczba bezrobotnych na Warmii i Mazurach w końcu listopada br. wynosiła 104 158 osób. W listopadzie 2009 roku, w porównaniu do października, liczba bezrobotnych wzrosła w dwudziestu powiatach, przy czym najwięcej w powiecie olsztyńskim (o 482 osoby), ełckim (396 osób), powiecie giżyckim (387 osób) oraz mieście Elblągu (o 363 osoby). Jedynie w powiecie iławskim odnotowano spadek liczby bezrobotnych, o 249 osób. Analiza roczna zmian poziomu bezrobocia (od listopada 2008 do listopada 2009) wykazuje wzrost liczby bezrobotnych we wszystkich powiatach województwa warmińsko- mazurskiego (od 132 osób w powiecie gołdapskim, do 2 459 osób w mieście Olsztynie).

W okresie listopad 2008 – listopad 2009 największy wzrost bezrobocia odnotowano w:

- mieście Olsztynie – o 73,5%,
- mieście Elblągu – o 48,5%,
- powiecie olsztyńskim – o 42,1%,
- powiecie ostródzkim – o 37,6%,
- powiecie działdowskim – o 36,7%,
- powiecie nowomiejskim – o 36,7%.

Liczba bezrobotnych w końcu listopada 2009 roku w kraju, wyniosła 1 811,5 tys. osób i w porównaniu do końca października tego roku wzrosła o 67,2 tys. (3,9%). Natomiast w stosunku do listopada 2008 roku liczba zarejestrowanych bezrobotnych w kraju wzrosła o 413 tys. osób tj. o 29,5%. Roczny (listopad 2008 – listopad 2009) przyrost liczby bezrobotnych w Polsce był o 2,5 pkt proc. większy niż województwie warmińsko–mazurskim.

Względny (procentowy) wzrost liczby bezrobotnych odnotowano we wszystkich województwach, przy czym najsilniejszy w województwie:

- zachodniopomorskim – o 5,9% (o 5,6 tys. osób),
- opolskim – o 5,4% (o 2,3 tys. osób),
- pomorskim – o 5,2% (o 4,6 tys. osób).

Najniższy wzrost bezrobocia miał miejsce w województwie świętokrzyskim, gdzie liczba bezrobotnych w końcu listopada 2009 r., była o 1,6 tys. osób (2,0%) wyższa niż w końcu października br. Na koniec października 2009 roku, stopa bezrobocia w województwie warmińsko – mazurskim wyniosła 18,8% i była ponad 1,5–krotnie większa niż w kraju, gdzie wartość tego wskaźnika wynosiła 11,1%. Oznacza to, że w województwie warmińsko–mazurskim na 100 osób aktywnych zawodowo przypada prawie 19 osób bezrobotnych, natomiast średnio w kraju ponad 11 osób. Wskaźnik stopy bezrobocia w województwie warmińsko – mazurskim w październiku br., w stosunku do września wzrósł o 0,4 pkt proc., w kraju natomiast o 0,2 pkt proc. W porównaniu z październikiem 2008 roku, stopa bezrobocia zwiększyła się o 3,4 pkt proc. (w kraju 2,3 pkt proc.) Natężenie bezrobocia w regionie jest nadal najwyższe w Polsce.

W październiku 2009 roku, różnica pomiędzy wartością stopy bezrobocia dla kraju, a wartością stopy dla województwa wynosiła 7,7 pkt proc., przed rokiem 6,6 pkt proc. W regionie warmińsko – mazurskim występują powiaty, które charakteryzują się stopą

bezrobocia znacznie wyższą niż średnia w województwie, ale są też powiaty o stosunkowo niskiej wartości wskaźnika bezrobocia.

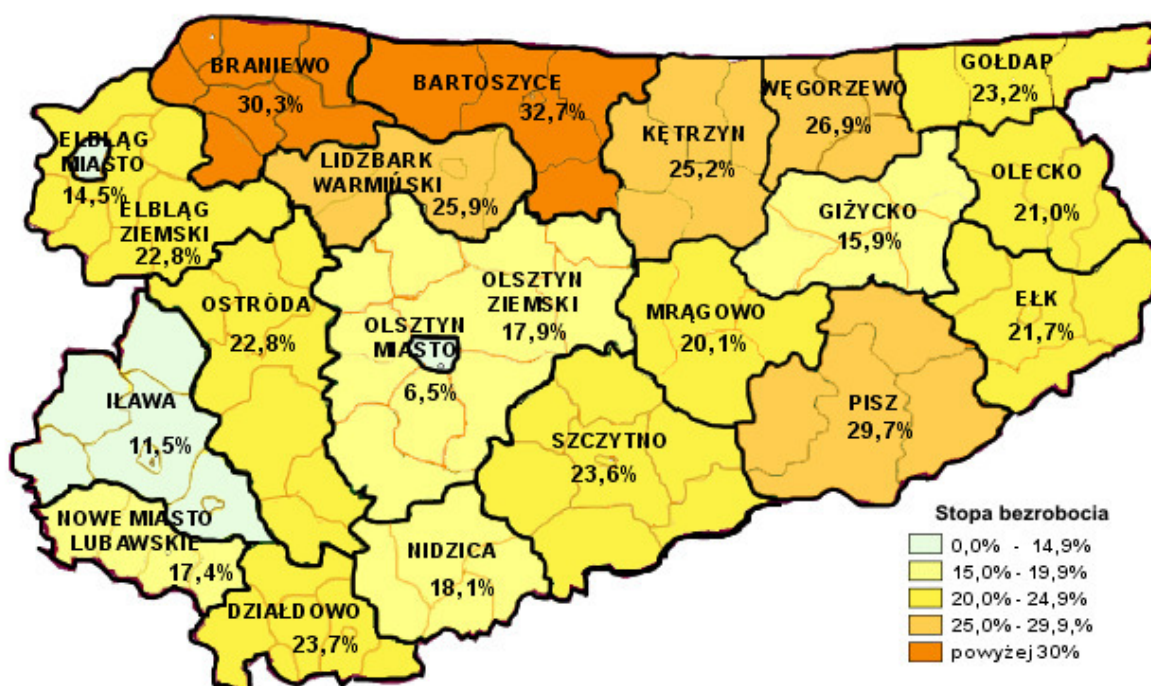
Najniższą stopą bezrobocia w październiku charakteryzowały się:

- miasto Olsztyn – 6,5%,
- powiat iławski – 11,5%,
- miasto Elbląg – 14,5%.

Natomiast najwyższa stopa bezrobocia występowała w powiatach:

- bartoszyckim – 32,7%,
- braniewskim – 30,3%,
- piskim – 29,7%.

Mapa 1. Stopa bezrobocia w województwie warmińsko-mazurskim w październiku 2009 r.

Podsumowanie

W analizowanym okresie warmińsko – mazurski rynek pracy cechowały następujące tendencje:

- Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw w okresie styczeń – październik 2009 roku było niższe o 8,4% niż w analogicznym okresie ubiegłego roku (w kraju 1,1%).
- Przedsiębiorstwa przemysłowe uzyskały przychody ze sprzedaży wyrobów i usług o 7,0% niższe od ubiegłorocznych.
- Liczba bezrobotnych na Warmii i Mazurach w końcu listopada br. wynosiła 104 158 osób i w porównaniu do listopada ubiegłego roku zwiększyła się o 27,0% tj. o 22 130 osób.
- W porównaniu do października 2009 roku, poziom bezrobocia w regionie wzrósł o 4,0% tj. o 4 000 osób.
- Na koniec października 2009 roku, stopa bezrobocia w województwie warmińsko – mazurskim wyniosła 18,8%, w kraju zaś 11,1%.
- W porównaniu do listopada 2008 roku w ogólnej liczbie bezrobotnych wzrósł udział osób uprawnionych do zasiłku, bezrobotnej młodzieży oraz osób niepełnosprawnych. Zmalał

natomiast odsetek bezrobotnych kobiet, mieszkańców wsi, długotrwale bezrobotnych, osób powyżej 50 roku życia oraz bezrobotnych bez kwalifikacji zawodowych.

- W listopadzie 2009 roku, urzędy pracy dysponowały 2 909 ofertami pracy, o 1 350 (o 31,7%) mniej niż w październiku br., oraz o 128 (o 4,2%) mniej niż w listopadzie przed rokiem.
- Od początku 2009 roku do urzędów pracy wpłynęło 44 147 ofert pracy, o 5 888 tj. o 11,8% mniej niż w tym czasie przed rokiem, z czego ponad 71% to oferty pracy subsydiowanej, a prawie 29% dotyczyła zatrudnienia niesubsydiowanego.
- Od początku roku, poprzez sieć EURES wyjazd do pracy zagranicą umożliwiono 933 osobom, czyli o 22 osobom więcej niż w analogicznym okresie poprzedniego roku.
- W listopadzie br. zarejestrowanych zostało 14 766 osób (o 13,0%, tj. o 1 693 osoby więcej niż w listopadzie 2008 r.). Z ewidencji bezrobotnych wyłączono zaś 10 766 osób, o 2,7%, tj. o 282 osoby mniej niż przed rokiem.
- Od początku 2009 roku do bezrobocia napłynęło 154 435 osób, o 26 621 osób (tj. o 20,8%) więcej niż przed rokiem. Natomiast w okresie jedenastu miesięcy 2009 roku z ewidencji bezrobotnych wyłączono 137 697 osób, o 7 084 osoby (o 4,9%) mniej w porównaniu do analogicznego okresu w 2008 roku.
- W listopadzie 2009 roku, w różnych formach aktywizacji finansowanych ze środków Funduszu Pracy, uczestniczyło 3 408 osób, a 3 150 osób podjęło prace niesubsydiowaną. Przed rokiem w listopadzie zaktywizowano mniej, bo 3 098 osób, także mniej bezrobotnych, bo 3 083 podjęło prace niesubsydiowaną na wolnym rynku.
- Od początku bieżącego roku zaktywizowano z udziałem środków Funduszu Pracy 42 246 osób, a 40 532 osób podjęło prace niesubsydiowaną na wolnym rynku. W analogicznym okresie 2008 roku, zaktywizowano mniej, bo 40 333 osoby, natomiast prace na wolnym rynku podjęło 46 343 bezrobotnych.
- Do listopada 2009 roku, na programy na rzecz promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia i aktywizacji bezrobotnych pozyskano 243 467,0 tys. zł. z czego ponad 56 mln. to środki pozyskane z rezerwy Ministra Pracy i Polityki Społecznej.
- W okresie styczeń – listopad 2009 roku, z Funduszu Pracy na programy na rzecz promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia i aktywizacji bezrobotnych w województwie warmińsko – mazurskim wydatkowano kwotę 209 436,0 tys. zł. W porównaniu z wydatkami w tym samym okresie 2008 roku, w bieżącym roku wydano o 14 011 tys. zł (o 7,2%) więcej.

2. Bezrobotni mieszkańcy wsi

Prawie połowa bezrobotnych zarejestrowanych w województwie (50 958 osób, tj. 48,9%) **zamieszkuje na wsi**. Przed rokiem, bezrobotni mieszkańcy wsi w liczbie 41 200 osób stanowili 50,2% ogólnej liczby pozostających bez pracy. Pozytywnym zjawiskiem jest zmniejszanie się procentowego udziału mieszkańców wsi w ogólnej liczbie bezrobotnych (w stosunku do ubiegłego roku o 1,3 pkt proc).

II. PROGRAM ROZWOJU OBSZARÓW WIEJSKICH NA LATA 2007-2013

1. wdrażane działania w ramach PROW na lata 2007-2013 – wg danych Urzędu Marszałkowskiego Województwa Warmińsko-Mazurskiego – stan na dzień 29.01.2010r.

Działanie	Liczba złożonych wniosków	Kwota wnioskowanej pomocy	Zawarte umowy i decyzje	Kwota podpisanych umów (decyzji)
Oś 1 Poprawa konkurencyjności sektora rolnego i leśnego				
Poprawianie i rozwijanie infrastruktury związanej z rozwojem i dostosowaniem rolnictwa i leśnictwa (schemat II)	19	53 903 106,07-ogółem 40 427 329,58-EFRROW		
Oś 3 Jakość życia na obszarach wiejskich i różnicowanie gospodarki wiejskiej				
Odnowa i rozwój wsi	138	93 913 453,65-ogółem 53 257 590,00-EFRROW	117	66 640 120,86-ogółem 40 996 646,00 EFRROW
Podstawowe usługi dla gospodarki i ludności wiejskiej	105	360 115 130,13-ogółem 234711 483,00-EFRROW	92	318 495 390,83-ogółem 207 910 730,00 EFRROW
Oś 4 LEADER				
Wdrażanie LSR w tym operacje z zakresu: - małe projekty	133	2 492 445,12-ogółem 1 993 956,10-EFRROW		
- Odnowa i rozwój wsi	33	10 003 877 ,28-ogółem 6 981 619,84-EFRROW		
Wdrażanie projektów współpracy				
Funkcjonowanie LGD	28	6 340 135,96-ogółem 5 072 108,77-EFRROW	14	2 273 337,19-ogółem 1 818 669,55-EFRROW

2. wdrażane działania w ramach PROW na lata 2007-2013 – wg danych Oddziału Regionalnego ARiMR – stan na dzień 29.01.2010r.

Nazwa działania	Wnioski obsługiwane	
	liczba	wnioskowana kwota
Pomoc finansowa z tytułu wspierania gospodarowania na obszarach górskich i innych obszarach o niekorzystnych warunkach gospodarowania (ONW) – Kampania 2007	31 605 *	nie dotyczy
Pomoc finansowa z tytułu wspierania gospodarowania na obszarach górskich i innych obszarach o niekorzystnych warunkach gospodarowania (ONW) – Kampania 2008	31 545*	nie dotyczy
Pomoc finansowa z tytułu wspierania gospodarowania na obszarach górskich i innych obszarach o niekorzystnych warunkach gospodarowania (ONW) – Kampania 2009	31 506*	nie dotyczy
Renty Strukturalne – Kampania 2007	318*	338 232,89
Renty Strukturalne – Kampania 2008	344*	373 485,25
Zalesianie gruntów rolnych i innych niż rolne – schemat I – Kampania 2007	203	9 761 493,40
Zalesianie gruntów rolnych i innych niż rolne – schemat I – Kampania 2008	134	5 240 214,56
Zalesianie gruntów rolnych i innych niż rolne – schemat II – Kampania 2008	31	317 376,32
Zalesianie gruntów rolnych i innych niż rolne – schemat II – Kampania 2009	186	7 368 451,77
Zalesianie gruntów rolnych i innych niż rolne – schemat I – Kampania 2009	33	289 209,30
Program rolnośrodowiskowy – kampania 2008	1 197	20 200 946,89
Program rolnośrodowiskowy – kampania 2009	1 273	19 676 109,22
Grupy producentów rolnych	24**	nie dotyczy
Uczestnictwo rolników w systemach jakości żywności	707	3 547 170,00
Korzystanie z usług doradczych przez rolników i posiadaczy lasów	1 280	6 650 250,00
Modernizacja gospodarstw rolnych	823	134 354 446,90
Modernizacja gospodarstw rolnych – II nabór (21-28.04.09r.)	1 296	223 232 899,85

Ułatwienie startu młodym rolnikom I nabór – 03.03.2008 rok	250	12 500 000,00
Ułatwienie startu młodym rolnikom II nabór – 25.03.2008 rok	55	2 750 000,00
Zwiększanie wartości dodanej podstawowej produkcji rolnej i leśnej	27	65 883 257,80
Zwiększanie wartości dodanej podstawowej produkcji rolnej i leśnej- II nabór (15-22.04.09r.)	39	106 882 753,00
Różnicowanie w kierunku działalności nierolniczej	163	14 224 049,00
Różnicowanie w kierunku działalności nierolniczej-II nabór od 15.04.09r.	147	12 514 283,00
Tworzenie i rozwój mikroprzedsiębiorstw 05-18.05.09r.	176	27 395 037,01
Odtworzenie potencjału produkcji leśnej zniszczonego przez katastrofy oraz wprowadzenie instrumentów zapobiegawczych	22	61 578 923,00

* liczba wszystkich złożonych wniosków aktualnie rozpatrywanych w biurach powiatowych (bez wycofanych, anulowanych itp.)

** wnioski o przyznanie pomocy

3. Realizacja płatności bezpośrednich do gruntów rolnych na dzień 29.01.2010r.

	Płatności bezpośrednie do gruntów rolnych	
Liczba rolników ubiegających się o płatności w kampanii 2007	43 820*	
Ilość decyzji o przyznaniu płatności lub o odmowie przyznania płatności , które zostały wysłane do beneficjentów w kampanii 2007	decyzje pozytywne	decyzje odmowne
	43 523*	279*
Liczba rozpatrywanych wniosków w kampanii 2008	43 104**	
Ilość decyzji o przyznaniu płatności lub o odmowie przyznania płatności , które zostały wysłane do beneficjentów w kampanii 2008	decyzje pozytywne	decyzje odmowne
	42 771**	343**
Liczba złożonych wniosków w kampanii 2009	42 817***	
Ilość decyzji o przyznaniu płatności lub odmowie przyznania płatności, które zostały wysłane do beneficjentów w kampanii 2009	37 464***	

* bez wniosków wycofanych, przeniesionych do innego biura, anulowanych – stan na dzień 5.09.2008 rok

** bez wniosków wycofanych, przeniesionych do innego biura, anulowanych – stan na dzień 2.07.2009 rok

*** bez wniosków wycofanych, przeniesionych do innego biura, anulowanych – stan na dzień 31.07.2009 rok

III. PROGRAM OPERACYJNY „Zrównoważony rozwój sektora rybołówstwa i nadbrzeżnych obszarów rybackich 2007-2013.

1. wdrażane działania – wg danych Oddziału Regionalnego ARiMR – stan na dzień 29.01.2010 r.

Nazwa działania	Złożone wnioski		Zatwierdzenia złożenia płatności		Kwota zrealizowanych płatności
	liczba	kwota	liczba	kwota	
Oś 1. Działania na rzecz adaptacji floty rybackiej					
1.1 Pomoc publiczna z tytułu trwałego zaprzestania działalności połowowej	1	254 028,54			
1.2 Pomoc publiczna z tytułu tymczasowego zaprzestania działalności połowowej	71	4 025 455,50	56	3 321 711,50	3 321 711,50
1.3 Inwestycje na statkach rybackich i selektywność	6	361 105,20			
1.4 Rybołówstwo przybrzeżne					
1.5 Rekompensaty społeczno-ekonomiczne w celu zarządzania krajową flotą rybacką	27	2 739 802,19			
Oś 2 Akwakultura, rybołówstwo śródlądowe, przetwórstwo i obrót produktami rybołówstwa i akwakultury					
2.1 Inwestycje w chów i hodowle ryb	18	9 647 353,27			
2.2 Działania wodno-środowiskowe	39	12 852 701,00			
2.3 Środki na rzecz zdrowia zwierząt					
2.4 Rybołówstwo śródlądowe	8	1 816 941,84			
2.5 Inwestycje w zakresie przetwórstwa i obrotu	20	6 038 574,90			
Oś 3 Środki służące wspólnemu interesowi					
3.1 Działania wspólne	4	4 960 628,00			
3.2 Ochrona i rozwój fauny i flory wodnej					
3.3 Inwestycje w portach					

rybackich, miejscach wyładunku i przystaniach					
3.4 Rozwój nowych rynków i kampanie promocyjne	31	45 395 740,14			
3.5 Projekty pilotażowe	3	45 315 189,00			
3.6 Modyfikacja w celu zmiany przeznaczenia statków rybackich					
Razem	194	42 696 590,44	56	3 321 711,50	3 321 711,50

IV. AKTUALNOŚCI

1. Płatności bezpośrednie w 2010 roku

Agencja Restrukturyzacji przekazała pierwsze w tym roku płatności bezpośrednie, czterysta pięćdziesiąt milionów złotych dla sześćdziesięciu pięciu tysięcy rolników.

Były decyzje o przyznaniu płatności, ale nie było pieniędzy. I nikt nie potrafił dokładnie wyjaśnić co się stało? Po prostu zmieniły się zasady wydawania pieniędzy. Teraz pośrednikiem będzie bank Gospodarstwa Krajowego. A to wiązało się z przeniesieniem rachunku do Banku Gospodarstwa Krajowego i zmianą przepisów. Proces zakończył się kilka dni temu. Teraz wypłata unijnych dotacji ma przebiegać dużo sprawniej niż do tej pory. Agencja Restrukturyzacji przewiduje, że do końca stycznia ponad 300 tysięcy rolników dostanie około dwa i pół miliarda złotych. Zgodnie z prawem na wypłatę dopłat bezpośrednich Agencja Restrukturyzacji ma czas do końca czerwca.

2. WPR 2014-2020

W debacie o przyszłość unijnej polityki rolnej, Polsce najbardziej będzie zależało na ujednoczeniu wysokości dopłat bezpośrednich. Te niestety są wciąż ustalane na podstawie historycznych wielkości produkcji z lat 1986-1991. Dla polskiego rolnictwa był to okres załamania ekonomicznego. W efekcie podczas negocjacji akcesyjnych otrzymaliśmy jeden z najniższych plonów referencyjnych w całej Wspólnocie.

Dopiero za rok polscy rolnicy otrzymają 100% należnych im dopłat wyliczonych na podstawie plonu referencyjnego. Ale nie będzie się to jednak równało poziomowi wsparcia w krajach starej piętnastki, ponieważ tam plon referencyjny od którego te dopłaty zależą jest dużo wyższy. Ta różnica może sięgać nawet 100%. A przecież dochody rolników mają wpływ na możliwości inwestowania, a tym samym na konkurencyjność gospodarstw. Dlatego nasi rolnicy uważają, że jest to system niesprawiedliwy i ich krzywdzący. Oczekują likwidacji tak zwanych historycznych uwarunkowań, które uzależniają wysokość stawek dopłat od wielkości plonu referencyjnego. Pozwoliłoby to na wyrównanie stawek, a więc większy przepływ gotówki, a co za tym idzie szybsze i większe zmiany w strukturze gospodarstw, ich modernizację oraz wzrost wydajności pracy i produkcji. Inaczej nigdy nie dogonimy bogatszych krajów, a przecież celem WPR jest stwarzanie wszystkim równych szans.

3. Ubezpieczenia upraw

Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi przypomina, że zgodnie z prawem Unii Europejskiej, od tego roku możliwość skorzystania ze wsparcia z budżetu krajowego, w przypadku wystąpienia klęski żywiołowej, będą mieli tylko ci rolnicy, którzy ubezpieczą co najmniej połowę powierzchni swoich upraw rolnych objętych dopłatami bezpośrednimi. Prawo unijne mówi, że jeśli rolnik nie przedstawi polisy ubezpieczeniowej Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, to Agencja nie będzie mogła teraz przyznać mu preferencyjnie oprocentowanego kredytu na odbudowę produkcji w gospodarstwie poszkodowanym przez klęskę żywiołową. W zeszłym roku z takich kredytów mogło skorzystać ponad 54 tys. rolników.

Rolnicy mogą zawierać umowy o ubezpieczaniu upraw od zdarzeń losowych z firmami, które podpisały stosowne umowy z Ministrem Rolnictwa i Rozwoju Wsi. Ubezpieczający swoje uprawy płać tylko połowę składki, gdyż zgodnie z ustawą o ubezpieczeniach upraw rolnych i zwierząt gospodarskich z 7 lipca 2005 r. stosowane są do nich dopłaty z budżetu. Wydane w grudniu 2009 r. przez Radę Ministrów rozporządzenie do tej ustawy określa, że w 2010 r. dopłata z budżetu pokrywa 50% składki ubezpieczeniowej do 1 ha upraw i 50% składki do 1 sztuki zwierząt gospodarskich. Na podstawie tej ustawy rolnik może ubezpieczyć swoje uprawy zbóż, kukurydzy, rzepaku, rzepiku, chmielu, tytoniu, warzyw gruntowych, drzew i krzewów owocowych, truskawek, ziemniaków, buraków cukrowych i roślin strączkowych od wystąpienia następujących zdarzeń losowych: huraganu, powodzi, deszczu nawalnego, gradu, pioruna, obsunięcia się ziemi, lawiny, suszy, ujemnych skutków przezimowania i przymrozków wiosennych.

Umowy z Ministrem Rolnictwa i Rozwoju Wsi w sprawie dopłat ze środków budżetu państwa do składek płaconych przez rolników z tytułu ubezpieczania upraw i zwierząt od ryzyka wystąpienia skutków zdarzeń losowych w rolnictwie, podpisały trzy firmy: Powszechny Zakład Ubezpieczeń S.A. z siedzibą w Warszawie, Towarzystwo Ubezpieczeń Wzajemnych „TUW” z siedzibą w Warszawie i Concordia Polska Towarzystwo Ubezpieczeń Wzajemnych z siedzibą w Poznaniu.

4. PROW 2007-2013

Sprawnie przebiega realizacja wypłat z PROW 2007 - 2013. Do 19 stycznia 2010 r. ARiMR wypłaciła z tego Programu 11,8 mld zł rolnikom i przetwórcom żywności. Najwięcej, bo 3,74 mld zł, wypłacono z PROW 2007 – 2013 na dopłaty ONW wspierające prowadzenie produkcji rolniczej na terenach górskich i innych obszarach o niekorzystnych warunkach gospodarowania. Płatności takie otrzymuje co roku około 750 tys. rolników. Druga pod względem wielkości wypłaconych środków jest przebiegająca bez żadnych zakłóceń realizacja rent strukturalnych, na które ARiMR wydała do tej pory blisko 2,55 mld zł. Renty takie dostaje regularnie co miesiąc około 65 tys. rolników, którzy po ukończeniu 55 lat zdecydowali się na przekazanie gospodarstw następcom.

Dla ponad 100 tys. rolników, którzy realizują programy rolnośrodowiskowe w swoich gospodarstwach, ARiMR wypłaciła z PROW 2007-2013 ponad 1,81 mld zł. Gospodarstwa przechodzące na ekologiczne metody produkcji lub stosujące technologie zapobiegające erozji gleb oraz utrzymujące rodzime rasy zwierząt i cenne genetycznie gatunki roślin otrzymują z tego programu dofinansowanie przez 5 lat.

Ponad 1,5 mld zł Agencja wypłaciła już z PROW 2007 - 2013 ponad 15 tys. rolników, którzy zrealizowali inwestycje wspierane z działania „Modernizacja gospodarstw rolnych”. Większość tych pieniędzy inwestorzy przeznaczyci na zakup nowoczesnych ciągników, maszyn i urządzeń rolniczych.

Na premie ułatwiające młodym rolnikom start zawodowy Agencja wydała blisko 0,26 mld zł. Dotychczas premię taką w wysokości 50 tys. zł otrzymało ponad 5,1 tys. rolników. W niedługim czasie, zgodnie z zapowiedzią Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi Marka Sawickiego, premia dla młodych rolników ma być podwyższona do 75 tys. zł.

Rolnikom, którzy zalesili grunty, ARiMR wypłaciła w formie pomocy pokrywającej część kosztów oraz premii pielęgnacyjnych i zalesieniowych ponad 219 mln zł. Pieniądze te otrzymało przeszło 20 tys. rolników, którzy założyli uprawy leśne na słabych glebach nie zapewniających plonu gwarantującego odpowiednie dochody.

Rolnicy i ich domownicy, którzy zainwestowali w przedsięwzięcia tworzące na terenach wiejskich nowe miejsca pracy w działalności innej niż rolnicza, otrzymali z PROW 2007-2013 dofinansowanie w wysokości ponad 101 mln zł. Wsparcie z działania „Różnicowanie w kierunku działalności nierolniczej” wypłacone zostało 1296 beneficjentom.

Grupom producentów Agencja wypłaciła przeszło 82 mln zł. Urzędy marszałkowskie zarejestrowały ponad 516 grup. Dofinansowanie na pokrycie kosztów administracyjnych funkcjonowania otrzymała 443 grupy.

Przedsiębiorcom z sektora rolno-przetwórczego, którzy zdążyli do tej pory zrealizować i rozliczyć inwestycje dofinansowywane z działania „Zwiększanie wartości dodanej podstawowej produkcji rolnej i leśnej” ARiMR wypłaciła do 19 stycznia 2010 r. ponad 88 mln zł. Wsparcie rekompensujące część kosztów poniesionych na takie inwestycje wypłacone zostało 122 firmom.

ARiMR zrealizowała pierwsze płatności w ramach działania „Tworzenie i rozwój mikroprzedsiębiorstw”. Na konta tych, którzy zdecydowali się tworzyć nowe miejsca pracy Agencja przekazała ponad 672 tys. zł.

Ponad 14 mln zł trafiło do samorządów wojewódzkich na realizację dwóch spośród sześciu tzw. działań delegowanych finansowanych z PROW 2007 – 2013. Pieniądze te przeznaczone zostały głównie na wsparcie działalności „Lokalnych grup działania” oraz inwestycje w „Odnowę i rozwój wsi”.

5. Zmiany w płatnościach bezpośrednich

Od roku 2010 rolnicy ubiegający się o przyznanie płatności bezpośrednich, pomocy finansowej z tytułu wspierania gospodarowania na obszarach górskich oraz innych obszarach o niekorzystnych warunkach gospodarowania (ONW), płatności z tytułu realizacji przedsięwzięć rolnośrodowiskowych i poprawy dobrostanu zwierząt (PROW 2004-2006) oraz płatności rolnośrodowiskowej (PROW 2007-2013), będą mogli ubiegać się o te płatności na jednym, **wspólnym formularzu wniosku**.

Oznacza to, że już w tym roku na jednym formularzu wniosku rolnicy mogą wnioskować o przyznanie dziesięciu rodzajów płatności:

1. jednolitą płatność obszarową (JPO),
2. uzupełniające płatności obszarowe (UPO), w tym:
 - płatności do powierzchni grupy upraw podstawowych,
 - płatności uzupełniającej do powierzchni upraw roślin przeznaczonych na paszę, uprawianych na trwałych użytkach zielonych (płatności zwierzęcej),
 - płatności uzupełniającej do powierzchni uprawy chmielu, niezwiązanej z produkcją,
3. płatności obszarowej do powierzchni upraw roślin strączkowych i motylkowatych drobnonasiennych (specjalna płatność obszarowa),
4. oddzielnej płatności z tytułu owoców i warzyw (płatność do pomidorów),

5. przejściowe płatności z tytułu owoców miękkich (OM),
6. płatność cukrową,
7. płatności do zwierząt (wsparcie specjalne),
8. przyznanie płatności z tytułu realizacji przedsięwzięć rolnośrodowiskowych i poprawy dobrostanu zwierząt (PROW na lata 2004-2006),
9. płatności rolnośrodowiskowe (PROW na lata 2007-2013),
10. pomoc finansową z tytułu wspierania gospodarowania na obszarach górskich i innych obszarach o niekorzystnych warunkach gospodarowania (ONW).

Wprowadzenie jednego formularza wniosku dla 10 różnych rodzajów płatności sprawi, że rolnik nie będzie musiał wielokrotnie podawać tych samych danych. Otóż rolnicy ubiegający się o przyznanie płatności rolnośrodowiskowych, którzy do 2009 roku składali cały dodatkowy wniosek o przyznanie takiej pomocy, od tego roku na wspólnym formularzu wystarczy, że uzupełnią w zakresie deklarowanych działek do płatności jedynie dodatkowe kolumny o przyznanie płatności rolnośrodowiskowych. Dane szczegółowe dotyczące deklarowanych pakietów do płatności rolnośrodowiskowych będą podawane w załączniku do wniosku. Ponadto na jednym załączniku graficznym będzie wrysowane położenia działek rolnych, deklarowanych zarówno do płatności bezpośrednich, ONW oraz płatności rolnośrodowiskowych. Tak więc, nie będzie już trzeba zwracać się do biur powiatowych o dodatkowe załączniki graficzne. Są to uproszczenia, na które rolnicy czekali.

Wypełniony wniosek wraz z materiałem graficznym trzeba będzie złożyć w biurze powiatowym ARiMR albo przesłać pocztą, w terminie od 15 marca do 17 maja 2010 r. Jeśli wniosek złożony zostanie po 17 maja 2010 r. – ale nie później niż do dnia 11 czerwca 2010 r., za każdy dzień roboczy opóźnienia stosowane będą zmniejszenia należnej rolnikowi kwoty płatności o 1%.

Ponadto od roku 2010 rolnicy, którzy spełniają warunki do otrzymania jednolitej płatności obszarowej, będą mogli ubiegać się o dwa nowe rodzaje wsparcia specjalnego. W Polsce zaplanowane zostało wprowadzenie:

- płatności obszarowej do powierzchni upraw roślin strączkowych i motylkowatych drobnonasiennych;
- płatności do krów i owiec.

Specjalna płatność przysługuje rolnikom w całym kraju do powierzchni upraw roślin strączkowych i motylkowatych drobnonasiennych uprawianych w plonie głównym, położonych na działkach rolnych, do których została przyznana jednolita płatność obszarowa. Na takie wsparcie w roku 2010 przeznaczona zostanie kwota 10,8 mln euro, przy założeniu, że do płatności tych zostanie zakwalifikowana powierzchnia ok. 180 tys. ha. Stawka płatności do hektara tych upraw wyniesie ok. 60 euro. Rośliny motylkowate drobnonasienne i strączkowe, do powierzchni których rolnicy mogą ubiegać się o wsparcie specjalne to: koniczyna czerwona, koniczyna biała, koniczyna białoróżowa, koniczyna perska, koniczyna krwistoczerwona, koniczyny zwyczajna, esparceta siewna, lucerna siewna, lucerna mieszańcowa, bób, bobik, ciecierzycy, fasola zwykła, fasola wielokwiatowa, groch siewny, groch siewny cukrowy, soczewica jadalna, soja zwyczajna, łubin biały, łubin wąskolistny, łubin żółty, peluszką, seradela uprawna, wyka siewna. Nowa płatność nie przysługuje do tych działek, które w roku 2010 objęte są płatnościami z tytułu realizacji przedsięwzięć rolnośrodowiskowych i poprawy dobrostanu zwierząt (PROW 2004-2006) lub płatnością rolnośrodowiskową (PROW 2007-2013).

Płatność do krów przysługuje rolnikom z pięciu województw: lubelskiego, małopolskiego, podkarpackiego, świętokrzyskiego lub śląskiego. Rolnicy z tych regionów muszą złożyć wniosek o przyznanie jednolitej płatności obszarowej i posiadać na dzień 31 maja 2010 r. nie więcej niż 10 krów w wieku co najmniej 36 miesięcy. Płatności będą przyznawane tylko do zwierząt, które są zarejestrowane w siedzibie stada położonej na terenie tych województw. Podkreślić należy, że wszystkie te zwierzęta muszą być odpowiednio oznakowane i zgłoszone do systemu identyfikacji i rejestracji zwierząt, który prowadzi Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa. Na realizację tej płatności w roku 2010 zostanie przeznaczona kwota 28,5 mln euro. Przy założeniu, że do takiego wsparcia kwalifikować się będzie ok. 200 tys. krów, stawka płatności do jednej sztuki wyniesie ok. 142,5 euro.

Płatność do owiec przysługuje rolnikom z pięciu województw południowej Polski: podkarpackiego, małopolskiego, śląskiego, opolskiego i dolnośląskiego. Rolnik ubiegający się o takie wsparcie, poza złożeniem wniosku o przyznanie jednolitej płatności obszarowej, musi posiadać na dzień 31 maja 2010 r. co najmniej 10 samic z gatunku owca domowa w wieku co najmniej 18 miesięcy, zarejestrowanych w siedzibach stad położonych na terenie tych województw. Zwierzęta te muszą być zgłoszone do rejestru zwierząt gospodarskich prowadzonego przez ARiMR (system IRZ) i odpowiednio oznakowane, zgodnie z obowiązującymi przepisami. W roku 2010 na takie wsparcie zostanie przeznaczona kwota 1,5 mln euro. Przy założeniu, że do tych płatności kwalifikować się będzie ok. 50 tys. owiec, stawka płatności do jednej sztuki wyniesie ok. 30 euro.

Od 2010 roku, w zasadach przyznawania płatnościach w ramach systemów wsparcia bezpośredniego, o które ubiegają się polscy rolnicy, zaszły pewne zmiany. Jedną z nich polega na tym, że rolnikom prowadzącym uprawę zagajników drzew o krótkiej rotacji, takich jak: brzoza, topola, robinia akacjowa, wierzba, przysługiwały będą jednolite płatności obszarowe. Muszą oni jednak pamiętać, aby zadeklarować we wnioskach o dopłaty bezpośrednie tak wykorzystywane grunty, jako odrębne działki rolne.

Drugą ważną zmianą dotyczy krajowych uzupełniających płatności obszarowych (UPO). Będą one przysługiwały do powierzchni, na których nie jest prowadzona żadna uprawa, jeżeli grunty te będą utrzymywane w dobrej kulturze rolnej. Dotychczas do takich gruntów przysługiwała jedynie jednolita płatność obszarowa.

Na skutek uchylecia unijnych przepisów, od 2010 roku nie będą przyznawane płatności do upraw roślin energetycznych, a w związku ze zniesieniem tych dopłat nie będzie też przyznawana pomoc do rzepaku (była to pomoc de minimis).

Zgodnie z przepisami Unii Europejskiej, od 2010 r. nie będą przyznawane także krajowe płatności uzupełniające do powierzchni uprawy chmielu w danym roku związanej z produkcją. Pozostaną jedynie tzw. historyczne dopłaty do powierzchni upraw chmielu.

6. Wymogi wzajemnej zgodności

ARiMR przypomina, że rolnicy którzy ubiegają się o płatności bezpośrednie, o dopłaty wspierające gospodarowanie na obszarach górskich i innych obszarach o niekorzystnych warunkach gospodarowania (ONW), o pomoc w ramach programu rolnośrodowiskowego oraz pieniądze na zalesianie gruntów rolnych muszą przez cały rok kalendarzowy spełniać normy i wymogi wzajemnej zgodności. Od 2010 roku obowiązują dodatkowe nowe normy, które nakładają na rolników obowiązek posiadania w określonych sytuacjach pozwoleń wodnoprawnych, zachowania charakterystycznych elementów krajobrazu, zakaz niszczenia siedlisk roślin i zwierząt objętych ochroną oraz dopuszczają pod pewnymi warunkami,

możliwość uprawy danego gatunku zbóż dłużej niż przez kolejne trzy lata na tej samej działce.

I tak od 2010 r. każdy rolnik, korzystający z deszczowni, czy pobierający wody powierzchniowe lub podziemne w ilości większej niż 5 m³ na dobę do nawadniania gruntów lub upraw, musi posiadać wymagane prawem pozwolenie wodnoprawne. Na działce rolnej muszą zostać zachowane charakterystyczne elementy krajobrazu, takie jak drzewa, które są pomnikami przyrody, czy rowy o szerokości do 2 metrów. Każdy rolnik w załączniku graficznym dołączonym do wniosku o przyznanie płatności zobowiązany jest zaznaczyć miejsce położenia tych elementów.

Każdy rolnik, musi przestrzegać zakazu niszczenia siedlisk roślin i zwierząt położonych na obszarach chronionych tzn. w parkach narodowych, rezerwach przyrody, parkach krajobrazowych, obszarach chronionego krajobrazu, użytkach ekologicznych, zespołach przyrodniczo-krajobrazowych, stanowiskach dokumentacyjnych i pomnikach przyrody.

Zmienione zostały przepisy wprowadzone w 2007 roku, które stanowiły, że na danej działce ewidencyjnej będzie można uprawiać ten sam gatunek zboża, czyli pszenicę, żyto, jęczmień lub owies nie dłużej niż przez kolejne trzy lata. Natomiast zgodnie ze zmienionymi przepisami, rolnik może uprawiać ten sam gatunek zboża także w kolejnym roku. Musi jedynie wykonać jeden z wymienionych zabiegów: przyoranie słomy, nawożenie obornikiem lub przyoranie międzyplonu i poinformować o tym kierownika biura powiatowego ARiMR.

Szczegóły powyższych zmian zostaną określone w rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi w sprawie minimalnych norm.

Ponadto w 2009 roku została wprowadzona norma dotycząca minimalnej pokrywy glebowej, która określa, że co najmniej 40% powierzchni gruntów ornych, położonych na obszarach zagrożonych erozją wodną, wchodzących w skład gospodarstwa rolnego, powinno pozostać pod okrywą roślinną, w okresie co najmniej od 1 grudnia do 15 lutego. Informacja dotycząca położenia działek ewidencyjnych na obszarach zagrożonych erozją wodną, zawarta jest w „Informacji dotyczącej działek deklarowanych do płatności”.

W zakresie wymogów wzajemnej zgodności rolnik realizujący na obszarach Natura 2000 przedsięwzięcia podlegające ocenie oddziaływania na środowisko, między innymi wydobywanie żwiru, budowa ujęć wody, wycinka drzew, budowa wałów przeciwpowodziowych, czy roboty melioracyjne (wynikające z art. 59 ustawy z 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko), zobowiązany jest do prowadzenia inwestycji zgodnie z obowiązującymi procedurami. Podczas kontroli sprawdzane będzie, czy rolnik posiada odpowiednią decyzję administracyjną w tym zakresie.

Zmianie uległ również wymóg obowiązujący rolników, których gospodarstwa położone są na obszarach „Natura 2000”. Dotychczasowy wymóg zobowiązywał rolnika do przestrzegania wymagań wynikających z planów zadań ochronnych w zakresie dotyczącym roślin, zmieniony przepis poszerza ten wymóg o siedliska zwierząt i siedliska przyrodnicze

7. Gospodarstwa niskotowarowe

Dotychczas, spośród ponad 155 tys. rolników, którzy uczestniczą w programie "Wspieranie gospodarstw niskotowarowych", oświadczenia o zrealizowaniu przedsięwzięć założonych w planie rozwoju gospodarstwa złożyło 125 tys. rolników. 76 tys. beneficjentów otrzymało już informacje o kontynuowaniu płatności i została im naliczona i wypłacona czwarta rata płatności. Wkrótce rozpocznie się proces naliczania piątej raty.

Dla rolników, którzy składali wnioski w listopadzie 2006 roku i złożyli oświadczenia o zrealizowaniu przedsięwzięć założonych w planie rozwoju gospodarstwa, czwarte raty płatności są sukcesywnie naliczane i wypłacane.

ARiMR uprzejmie przypomina rolnikom korzystającym z pomocy finansowej w ramach działania "Wspieranie gospodarstw niskotowarowych", że powinni w ciągu 6 miesięcy i siedmiu dni od otrzymania trzeciej raty płatności złożyć w biurze powiatowym „Oświadczenie o zrealizowaniu przedsięwzięć” przewidzianych w planie rozwoju gospodarstwa niskotowarowego. Dostarczenie takiego oświadczenia jest warunkiem wypłacenia rolnikom czwartej i piątej raty wsparcia finansowego.

Pomoc finansowa na „Wspieranie gospodarstw niskotowarowych” skierowana jest do gospodarstw rolnych o stosunkowo niewielkim potencjale ekonomicznym. Uzyskane pieniądze rolnik może wykorzystać na przedsięwzięcia dotyczące produkcji rolniczej lub pozarolniczej działalności gospodarczej. Pomoc finansowa przeznaczona na jedno gospodarstwo stanowi równowartość 1250 euro (przeliczana według określonego kursu) i wypłacana jest co roku przez kolejnych pięć lat. W 2010 roku wsparcie dla gospodarstw niskotowarowych wynosi 5130,62 zł (słownie: pięć tysięcy sto trzydzieści złotych i sześćdziesiąt dwa grosze).

8. Podsumowanie roku 2009

Rok 2009, był to dobry czas dla rolników korzystających z unijnej pomocy finansowej. Na konta bankowe rolników oraz innych beneficjentów z terenów wiejskich Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa przekazała w 2009 r. około 18,7 mld zł, w tym blisko 7 mld zł z PROW 2007-2013. Kwota wypłacona w ciągu 3 lat z tego Programu wzrosła do ponad 11,37 mld zł i jest ponad dwukrotnie wyższa od zrealizowanej do końca 2008 r. Zgodnie z zapowiedziami Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi, Marka Sawickiego, Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa rozpoczęła 16 października wypłacanie pieniędzy rolnikom prowadzącym działalność na terenach górskich i innych obszarach o niekorzystnych warunkach gospodarowania. Do 30 grudnia ARiMR przekazała na konta bankowe ponad 620 tys. rolników ponad 1 mld zł. Agencja wyda na realizację dopłat ONW za 2009 r. w sumie około 1,3 miliarda zł, a płatności te przysługują około 750 tys. rolników.

Niezwykle sprawnie przebiega realizacja płatności obszarowych za 2009 r. Pieniądze z tego tytułu ARiMR przelała do końca grudnia na konta bankowe ponad 745 tys. rolników. Otrzymali oni blisko 6,2 mld zł. Realizację tych dopłat Agencja rozpoczęła, zgodnie z prawem Unii Europejskiej, od 1 grudnia 2009 r. i powinna zakończyć do 30 czerwca roku następnego. Płatności bezpośrednie za 2009 r. przekazywane były w pierwszej kolejności rolnikom, których gospodarstwa ucierpiały z powodu klęsk żywiołowych. Ponadto właściciele dużych gospodarstw nie musieli czekać na te płatności dłużej niż pozostali rolnicy. Na realizację dopłat bezpośrednich za 2009 rok przewidziano łącznie około 12,6 mld zł. Jest to kwota o blisko 40% wyższa od tej, która wypłacona została za 2008 rok.

Główna uwaga ARiMR skupiała się na wdrażaniu Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013. Jest to największy taki Program realizowany w Europie, którego budżet wynosi ok. 17, 2 miliardów euro. Agencja przeprowadziła drugi nabór wniosków na „Modernizację gospodarstw rolnych”, „Ułatwianie startu młodym rolnikom”, „Różnicowanie w kierunku działalności nierolniczej”, „Zwiększanie wartości dodanej podstawowej produkcji rolnej i leśnej”, „Zalesianie gruntów rolnych oraz gruntów innych niż rolne”. Uruchomione zostały cztery nowe działania „Tworzenie i rozwój mikroprzedsiębiorstw”, „Uczestnictwo rolników w systemach jakości żywności”, „Korzystanie z usług doradczych przez rolników i właścicieli lasów” i „Odtwarzanie potencjału produkcji leśnej zniszczonego przez katastrofy i wprowadzanie instrumentów

zapobiegawczych”. Oddziały Regionalne i Biura Powiatowe przyjęły ponad 50 tys. wniosków od beneficjentów ubiegających się o wsparcie finansowe z działań wdrażanych bezpośrednio przez ARiMR. Sześć działań, w ramach zadań delegowanych przez ARiMR, uruchomiły samorządy wojewódzkie a po jednym Agencja Rynku Rolnego i Fundacja Programów Pomocy dla Rolnictwa (FAPA). W ramach nowego programu operacyjnego dla rybactwa „Zrównoważony rozwój sektora rybołówstwa i nadbrzeżnych obszarów rybackich 2007-2013” ARiMR wdraża czternaście działań. Wsparcie wypłacane z tego Programu rybakom wynosi blisko 198 mln zł. Wdrażane obecnie programy stawiają na zrównoważony rozwój rolnictwa i obszarów wiejskich, leśnictwa i sektora rybackiego, z poszanowaniem wymogów ochrony środowiska naturalnego oraz wpierają placówki kultury, które dbają o zachowanie regionalnych tradycji na wsi oraz wszelkie przedsięwzięcia na rzecz podnoszenia jakości życia mieszkańców wsi i ich aktywizacji zawodowej jak i społecznej.

Agencja nadrobiła także zaległości w obsłudze wniosków przyjętych w 2007 i 2008 r., które mogła rozpatrywać dopiero po otrzymaniu pełnej akredytacji na działania „Modernizacja gospodarstw rolnych”, „Różnicowanie w kierunku działalności nierolniczej” i „Zwiększanie wartości dodanej podstawowej produkcji rolnej i leśnej”, co nastąpiło w połowie października 2008 r. W drugim półroczu 2009 r. podpisywane były umowy także z beneficjentami, którzy składali wnioski o pomoc w tym roku. W sumie Agencja zawarła z beneficjentami ubiegającymi się o wsparcie inwestycji z PROW 2007-2013 ponad 30 tys. umów o przyznaniu pomocy. Około 20 tys. rolników wypłacone zostało wsparcie finansowe, w tym dla kilkunastu tysięcy inwestujących w modernizację gospodarstw.

9. Rozwój sektora rybackiego

ARiMR rozpoczęła wypłatę pieniędzy z Programu Operacyjnego „Zrównoważony rozwój sektora rybołówstwa i nadbrzeżnych obszarów rybackich 2007-2013” pod koniec 2008 r. Najpierw uruchomione zostały pieniądze z tzw. osi pierwszej przeznaczone na dostosowanie floty rybackiej do zasobów połowowych. Wtedy ARiMR wypłaciła rybakom i armatorom statków rybackich około 78 mln zł rekompensat za zaprzestanie działalności połowowej. Wznowienie wypłat rozpoczęło się w drugiej połowie sierpnia, a do końca grudnia 2009 r. wypłacono około 198 mln zł. Łącznie na wsparcie wszystkich działań z pierwszej osi Programu Operacyjnego „Zrównoważony rozwój sektora rybołówstwa i nadbrzeżnych obszarów rybackich 2007-2013” przeznaczono 225,12 mln euro.

Wypłacone dotychczas przez ARiMR pieniądze trafiły na konta bankowe beneficjentów dwóch działań finansowanych z nowego Programu Operacyjnego „Zrównoważony rozwój sektora rybołówstwa i nadbrzeżnych obszarów rybackich 2007-2013”. Są to nazywane przez rybaków fachowo środki na pomoc publiczną z tytułu tymczasowego i trwałego zaprzestania działalności połowowej - ponad 196 mln zł oraz na rekompensaty społeczno-ekonomiczne - ponad 1,5 mln zł., z którego realizowane są nadal zobowiązania z wdrażanego w latach 2004-2006 Sektorowego Programu Operacyjnego „Rybołówstwo i przetwórstwo ryb 2004-2006”.

Wnioski o pomoc z nowego programu rybackiego przyjmowane są w ramach trzech osi priorytetowych. Oddziały Regionalne ARiMR: Zachodniopomorski, Pomorski i Warmińsko-Mazurski przyjęły do 24 grudnia br. 4582 wnioski (na łączną kwotę ponad 458 mln zł) o przyznanie pomocy z pierwszej osi priorytetowej - „Środki na rzecz dostosowania floty rybackiej”, finansowanej z nowego programu rybackiego, w ramach 4 działań - środków:

- Pomoc publiczna z tytułu trwałego zaprzestania działalności połowowej;
- Pomoc publiczna z tytułu tymczasowego zaprzestania działalności połowowej;
- Inwestycje na statkach rybackich i selektywność;
- Rekompensaty społeczno-gospodarcze w celu zarządzania krajową flotą rybacką.

Od 11 września 2009 r. w 16 Oddziałach Regionalnych ARiMR można także składać wnioski o dofinansowanie w ramach 2 Osi Priorytetowej „Akwakultura, rybołówstwo śródlądowe, przetwórstwo i obrót produktami rybołówstwa i akwakultury” w ramach następujących działań - środków:

- Inwestycje w chów i hodowle ryb
- Działania wodno-środowiskowe
- Rybołówstwo śródlądowe
- Inwestycje w zakresie przetwórstwa i obrotu

Do 24 grudnia złożono 719 wniosków, które dotyczą łącznie dofinansowania w wysokości ponad 580 mln zł. Na wsparcie w ramach tej osi przewidziano 195,75 mln euro.

W połowie października uruchomiony został nabór na 6 działań z 3 Osi nowego programu rybackiego:

- Działania wspólne
- Ochrona i rozwój fauny i flory wodnej
- Inwestycje w portach rybackich, miejscach wyładunku i przystaniach
- Rozwój nowych rynków i kampanie promocyjne;
- Projekty pilotażowe
- Modyfikacja w celu zmiany przeznaczenia statków rybackich

Do 24 grudnia złożono 82 wnioski na te działania. Wnioskodawcy ubiegają się łącznie o dofinansowanie w wysokości ponad 150 mln zł.

W całym okresie realizacji Zrównoważonego programu rybackiego ARiMR może wypłacić w ramach 3 Osi dofinansowanie w wysokości ponad 195,758 mln euro

10. Grupy producenckie

Grupy producentów rolnych zarejestrowane w Urzędach Marszałkowskich w okresie między 1 stycznia 2007 r., a 31 grudnia 2013 r. mogą uzyskać wsparcie z PROW (2007-2013). Na działanie „Grupy producentów rolnych” przewidziano w tym Programie 140 mln euro. Pomoc jest udzielana na pokrycie kosztów zakładania i funkcjonowania grup w ciągu pierwszych pięciu lat ich istnienia. Grupa składa najpierw wniosek o przyznanie pomocy i dopiero po otrzymaniu pozytywnej decyzji z ARiMR może złożyć wniosek o płatność. Pomoc finansowa na pokrycie kosztów administracyjnych funkcjonowania grupy przyznawana jest w formie rocznych płatności w okresie pierwszych pięciu lat od daty wpisania grupy do rejestru prowadzonego przez marszałka województwa.

Do 30 grudnia 2009 r. ARiMR wypłaciła z PROW 2007-2013 wsparcie finansowe dla 425 grup producentów na łączną kwotę przekraczającą 79 mln zł, z tego ponad 31 mln otrzymało 175 grup utworzonych w latach 2004-2006..

Przepisy dot. zasad tworzenia grup producentów rolnych w Polsce reguluje Ustawa z dnia 15 września 2000 r o grupach producentów rolnych i ich związkach umożliwiającą tworzenie się grup producentów rolnych. Członkami grupy mogą być osoby fizyczne i prawne, prowadzące gospodarstwo rolne w rozumieniu przepisów o podatku rolnym lub prowadzące działalność rolniczą w zakresie działów specjalnych produkcji rolnej. Od 1 stycznia 2007 r. także istniejące spółdzielnie mogą również prowadzić działalność, jako grupa producentów rolnych.

Pomoc wypłacana grupom producentów rolnych w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013 jest kontynuacją działania zapoczątkowanego w Planie Rozwoju Obszarów Wiejskich z lat 2004 – 2006. Wsparcie to ma ułatwić tworzenie i funkcjonowanie

grup producentów rolnych powstających w celu: dostosowania produkcji do wymogów rynkowych, wspólnego wprowadzania towarów do obrotu przez członków grupy, w tym przygotowanie dużych partii towaru do sprzedaży odbiorcom hurtowych, wdrożenie wspólnych zasad informowania o produkcji, ze szczególnym uwzględnieniem zbiorów i dostępności produktów.

Przewiduje się, że w latach 2007-2013 powstanie ok. 350 nowych grup.

Ustawa z 15 września 2000 r. o grupach producentów rolnych i ich związkach oraz o zmianie innych ustaw (Dz. U. Nr 88, poz. 983, z późn. zm.) określa, że członkami grupy mogą być osoby fizyczne, jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej oraz osoby prawne prowadzące gospodarstwo rolne w rozumieniu przepisów o podatku rolnym lub prowadzące działalność rolniczą w zakresie działów specjalnych produkcji rolnej. Ponadto grupy producentów rolnych prowadzą działalność gospodarczą jako przedsiębiorcy posiadający osobowość prawną, pod warunkiem, że:

- a) zostały utworzone przez producentów jednego produktu rolnego lub grupy produktów;
- b) działają na podstawie statutu lub umowy (aktu założycielskiego);
- c) składają się z członków, udziałowców lub akcjonariuszy (żaden z nich nie może posiadać więcej niż 20% głosów na walnym zgromadzeniu lub zgromadzeniu wspólników);
- d) przychody ze sprzedaży produktów lub grup produktów wytworzonych w gospodarstwach członków grupy stanowią więcej niż połowę przychodów grupy ze sprzedaży produktów lub grup produktów, dla których grupa została utworzona;

O dofinansowanie mogą się ubiegać grupy producentów utworzone w następujących sektorach:

- konie żywe, mięso końskie;
- żywiec wołowy, mięso wołowe;
- świnie żywe, prosięta, warchlaki, mięso wieprzowe;
- owce i kozy żywe, mięso baranie i kozie;
- drób żywy, mięso i jadalne podroby drobiowe;
- króliki żywe, mięso i jadalne podroby królicze;
- nutrie żywe, mięso i jadalne i podroby nutriowe, skóry surowe;
- szynszyle żywe, skóry surowe;
- lisy pospolite i polarne, norki, tchórze, jenoty żywe, skóry surowe;
- jaja ptasie;
- mleko krowie, owcze lub kozie;
- miód naturalny i inne produkty pszczelarskie;
- kwiaty świeże – cięte i doniczkowe;
- ziemniaki;
- ziarno zbóż;
- nasiona roślin oleistych;
- ziarno zbóż i nasiona roślin oleistych;
- rośliny przeznaczone do produkcji zielarskiej i farmaceutycznej;
- ozdobne rośliny ogrodnicze, szkółkarstwo roślin – sadowniczych i ozdobnych;
- buraki cukrowe;
- len i konopie uprawiane na włókno;
- szyszki chmielowe;
- liście tytoniu suszone;
- materiał siewny i sadzeniaki;
- produkty roślinne do wykorzystania technicznego lub pozyskiwania energii;

- produkty rolnictwa ekologicznego;
- produkty regionalne,
- ślimaki,
- daniele, jelenie, i ich mięso.

Wsparcie w ramach działania „Grupy producentów rolnych” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013 (podobnie jak w ramach PROW 2004-2006) udziela się w postaci zryczałtowanej pomocy w formie rocznych rat przez okres pierwszych pięciu lat (kolejnych 12-miesięcznych okresów prowadzenia działalności przez grupę), liczonych od dnia dokonania wpisu grupy producentów rolnych do rejestru przez marszałka województwa właściwego dla miejsca siedziby grupy. Pomoc, naliczana jest na podstawie rocznej wartości netto przychodów ze sprzedaży produktów lub grup produktów wytworzonych w gospodarstwach członków grupy i wynosi:

- 5%, 5%, 4%, 3% i 2% wartości produkcji sprzedanej, stanowiącej równowartość w złotych do sumy 1.000.000 euro, odpowiednio w pierwszym, drugim, trzecim, czwartym i piątym roku, albo
- 2,5%, 2,5%, 2%, 1,5% i 1,5% wartości produkcji sprzedanej, stanowiącej równowartość w złotych powyżej sumy 1.000.000 euro, odpowiednio w pierwszym, drugim, trzecim, czwartym i piątym roku.

Wysokość wsparcia za dany rok działalności grupy nie może przekroczyć:

- w pierwszym i drugim roku – 100 000 EUR;
- w trzecim roku – 80 000 EUR;
- w czwartym roku – 60 000 EUR;
- w piątym roku – 50 000 EUR.

11. Modernizacja gospodarstw

Blisko 1,5 mld zł z PROW 2007-2013 wypłaciła ARiMR rolnikom, którzy złożyli wnioski o przyznanie pomocy na „Modernizację gospodarstw rolnych” i rozliczyli zrealizowane inwestycje. Spośród blisko 17 tys. beneficjentów, którzy złożyli wnioski o płatność, ponad 14,3 tys. otrzymało refinansowanie pokrywające od 40 do 60% kosztów bezpośrednich poniesionych na zrealizowane inwestycje. Umowy o przyznaniu pomocy z tego działania Agencja podpisała do 28 grudnia 2009 r. z przeszło 23 tys. rolników, z tego blisko 14,5 tys. - to wnioskodawcy z 2007 r., a 8,5 tys. z 2009 r.

W drugim naborze, przeprowadzonym w tym roku, w okresie od 21 do 28 kwietnia, do Oddziałów Regionalnych ARiMR złożono bezpośrednio lub przesłano pocztą blisko 25 tys. wniosków, w których rolnicy ubiegają się łącznie o dofinansowanie w wysokości ponad 3,8 mld zł. Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi - Marek Sawicki, podjął decyzję o zwiększeniu o blisko 280 mln euro, czyli do ponad 855 mln euro puli środków na wypłacenie pomocy finansowej rolnikom, którzy w 2009 r. złożyli wnioski na to działanie. Przy takim zwiększeniu limitu środków, wsparcie na modernizację gospodarstw w trzynastu województwach Agencja będzie w stanie wypłacić, jak wszystko na to wskazuje, każdemu rolnikowi, który złożył prawidłowo wypełniony wniosek i rozliczy zgodnie z obowiązującymi procedurami przeprowadzoną inwestycję. Niestety w trzech województwach: lubuskim, zachodniopomorskim i wielkopolskim to się nie uda. W tych regionach zapotrzebowanie na środki, wynikające ze złożonych wniosków, przekracza bowiem wojewódzkie limity pieniędzy przewidziane na „Modernizację gospodarstw rolnych” w całym okresie realizacji PROW na lata 2007–2013 i dla części wnioskodawców udzielenie wsparcia nie będzie

możliwe. Sytuacja ta dotyczy jednak tylko niewielkiej grupy rolników spośród blisko 25 tys., którzy złożyli wnioski na modernizację swoich gospodarstw w kwietniu 2009 r.

Ze złożonych w 2007 i 2009 roku wniosków o przyznanie pomocy na „Modernizację gospodarstw rolnych” wynika, że rolnicy planowali kupić maszyny i urządzenia rolnicze za około 9,8 mld zł. ARiMR może dofinansować od 40 do 60% poniesionych przez rolników kosztów, ale wypłacona pomoc nie może być wyższa niż 300 tys. zł na gospodarstwo. Inwestycje rolników na zakup maszyn i urządzeń rolniczych są kontynuacją trendu, który pojawił się już w latach 2004 – 2006 przy wdrażaniu Sektorowego Programu Operacyjnego wspierającego rozwój i unowocześnianie rolnictwa. Z tego programu skorzystało blisko 21 tys. rolników, a spośród nich ponad 80% inwestowało w zakup sprzętu rolniczego. Beneficjentom, którzy ubiegali się o pomoc na „Inwestycje w gospodarstwach rolnych” Agencja wypłaciła z „SPO Rolnego” ponad 2,4 mld zł. Kwota ta stanowi ponad jedną trzecią wszystkich środków wydanych przez ARiMR z tego programu.

12. Sprzedaż ziemi

Według wstępnych danych w 2009 roku Agencja Nieruchomości Rolnych sprzedała ponad 102 tys. ha gruntów. Było to o ok. 24 tys. ha więcej, niż w roku 2008 (wzrost o ponad 30%). Nabywcami gruntów z Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa byli dotychczasowi dzierżawcy, którzy skorzystali z przysługującego im prawa pierwszeństwa w nabyciu oraz rolnicy, którzy nabywali grunty w przetargach nieograniczonych i ograniczonych. Znaczne przyspieszenie prywatyzacji mienia Zasobu nastąpiło pomimo pogarszającej się sytuacji dochodowej w rolnictwie (wyraźny spadek cen produktów rolnych), jak też ogólnego spowolnienia gospodarczego. Tak dobry wynik był efektem wprowadzenia w Agencji nowych rozwiązań proceduralnych i organizacyjnych sprzyjających intensyfikacji sprzedaży. Procesy przygotowania do sprzedaży objęły w ubiegłym roku ok. 200 tys. ha. Grunty, których przygotowanie do sprzedaży rozpoczęło się w roku ubiegłym, będą zaoferowane rolnikom już od początku 2010 roku. Dobry wynik sprzedaży umożliwi Agencji w 2010 r. wpłaty do budżetu państwa i na Fundusz Rekompensacyjny w łącznej planowanej wysokości na poziomie 1 mld 373 mln zł (721 mln zł bezpośrednio do budżetu i 652 mln zł na Fundusz Rekompensacyjny).

13. PO Ryby 2007-2013

Wspólna Polityka Rybołówstwa Unii Europejskiej obejmuje ochronę oraz racjonalną eksploatację żywych zasobów w Bałtyku i wodach śródlądowych, a także przetwarzanie i obrót produktami z ryb w sposób zgodny z wymogami naturalnego środowiska. Cele te realizowane są w Polsce za pomocą Programu Operacyjnego „Zrównoważony rozwój sektora rybołówstwa i nadbrzeżnych obszarów rybackich 2007-2013”, którego budżet wynosi około 1 miliard euro. ARiMR do tej pory przyjęła 5,5 tysiąca wniosków o udzielenie wsparcia z tych pieniędzy.

Zakres pomocy finansowej objętej tym programem jest niezwykle szeroki. Dofinansowanie można uzyskać począwszy od inwestycji zmierzających do restrukturyzacji polskiej floty bałtyckiej i dostosowaniu jej zdolności połowowych do zasobów dorsza w Bałtyku, poprzez wspieranie przedsięwzięć innowacyjnych, projektów pilotażowych i wymianie doświadczeń służących lepszemu organizowaniu sektora rybackiego, po pomoc na przekwalifikowanie się zawodowe, czy też podjęcie własnej działalności niezwiązanej z rybołówstwem przez mieszkańców obszarów, którzy w wyniku procesu modernizacji stracili dotychczasowe miejsca pracy.

Działania finansowane z nowego programu rybackiego spotkały się z dużym zainteresowaniem armatorów, samorządów, placówek naukowych oraz firm, które zajmują się przetwórstwem i obrotem rybami. Beneficjenci starający się o wsparcie z tego programu złożyli w pierwszych dwóch latach wdrażania ponad 5,5 tys. wniosków.

W ramach Programu w dalszym ciągu dostępne są środki przewidziane dla rybaków i armatorów na pomoc publiczną z tytułu trwałego i tymczasowego zaprzestania działalności połowowej oraz modernizację jednostek rybackich obejmujące wymianę silnika głównego, wymianę narzędzi połowowych czy zakup i montaż urządzeń nawigacyjnych. Właściciel statku może również otrzymać premię za złomowanie lub przekwalifikowanie jednostki do działalności dochodowej lub niedochodowej niezwiązanej z rybołówstwem. Są również pieniądze na dofinansowanie nowych projektów, które dotyczą rybołówstwa śródlądowego. Złożone w 2009 r. wnioski wyczerpały bowiem niespełna 20% z piętnastomilionowego limitu środków przewidziany na takie przedsięwzięcia.

Ponad 550 mln zł czeka na samorzady, przedsiębiorstwa prywatne, organizacje, grupy i stowarzyszenia, które będą inwestować w modernizację portów, przystani na wybrzeżu Bałtyku oraz w budowę miejsc wyładunku i dystrybucji świeżych ryb. Przyznane przez ARiMR dofinansowanie może w 100% pokryć koszty takich inwestycji.

Na wsparcie inwestorów unowocześniających przetwórstwo i obrót rybami Agencja może przeznaczyć w sumie ponad 430 mln zł. Wnioski złożone w 2009 r. wyczerpały około 42% środków przewidzianych w programie na takie działania. Przyznana pomoc może pokryć do 60% kosztów kwalifikowanych inwestycji lub 30% w przypadku przedsiębiorstw średnio dużych.

14. PROW na lata 2007-2013 – ciąg dalszy

Do blisko 12 mld zł wzrosła kwota pomocy finansowej wypłacona do tej pory z PROW 2007 - 2013 rolnikom, przetwórcom żywności i innym beneficjentom działającym na terenach wiejskich, z tego prawie 600 mln zł ARiMR wypłaciła w styczniu br. Najwięcej, bo ponad 3,8 mld zł przeznaczyła Agencja na realizację dopłat ONW, wspierających prowadzenie produkcji rolniczej na terenach górskich i innych obszarach o niekorzystnych warunkach gospodarowania. Wsparcie takie otrzymuje co roku około 750 tys. rolników.

Na wypłaty rent strukturalnych, która realizowane są bez żadnych zakłóceń, ARiMR wydała do tej pory z PROW 2007-2013 przeszło blisko 2,63 mld zł. Renty takie dostaje regularnie, co miesiąc około 65 tys. rolników, którzy po ukończeniu 55 lat zdecydowali się na przekazanie gospodarstw następcom.

Dla ponad 100 tys. rolników, którzy realizują programy rolnośrodowiskowe w swoich gospodarstwach, ARiMR wypłaciła z PROW 2007-2013 ponad 1,83 mld zł. Gospodarstwa przechodzące na ekologiczne metody produkcji lub stosujące technologie zapobiegające erozji gleb oraz utrzymujące rodzime rasy zwierząt i cenne genetycznie gatunki roślin otrzymują z tego programu dofinansowanie przez 5 lat.

Rolnikom, którzy zrealizowali inwestycje wspierane z działania „Modernizacja gospodarstw rolnych” Agencja wypłaciła ponad 1,56 mld zł. Taką pomoc finansową z PROW 2007-2013 otrzymało ponad 15,2 tys. rolników, w tym ponad 1,5 tys., którzy złożyli wnioski w 2009 r. Większość tych pieniędzy inwestorzy przeznaczyci na zakup nowoczesnych ciągników, maszyn i urządzeń rolniczych.

Na premie ułatwiające młodym rolnikom start zawodowy Agencja wydała blisko 0,26 mld zł. Dotychczas premię taką w wysokości 50 tys. zł otrzymało 5,2 tys. rolników. W niedługim czasie, zgodnie z zapowiedzią Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi Marka Sawickiego, premia dla młodych rolników ma być podwyższona do 75 tys. zł.

Rolnikom, którzy zalesili grunty, ARiMR wypłaciła w formie pomocy pokrywającej część kosztów oraz premii pielęgnacyjnych i zalesieniowych ponad 219 mln zł. Pieniądze te otrzymało przeszło 20 tys. rolników, którzy założyli uprawy leśne na słabych glebach. Rolnicze użytkowanie takich gruntów nie gwarantowało rolnikom odpowiednich dochodów.

Rolnicy i ich domownicy, którzy zainwestowali w przedsięwzięcia tworzące na terenach wiejskich nowe miejsca pracy w działalności innej niż rolnicza, otrzymali z PROW 2007-2013 dofinansowanie w wysokości ponad 103 mln zł. Wsparcie z działania „Różnicowanie w kierunku działalności nierolniczej” Agencja wypłaciła 1328 beneficjentom.

Grupom producentów ARiMR wypłaciła przeszło 83 mln zł. Urzędy marszałkowskie zarejestrowały ponad 500 grup. Dofinansowanie na pokrycie kosztów administracyjnych funkcjonowania otrzymało 450 grup.

Przedsiębiorcom z sektora rolno-przetwórczego, którzy zdążyli do tej pory zrealizować i rozliczyć inwestycje dofinansowywane z działania „Zwiększanie wartości dodanej podstawowej produkcji rolnej i leśnej” ARiMR wypłaciła do 25 stycznia 2010 r. blisko 90 mln zł. Wsparcie refinansujące część kosztów poniesionych na takie inwestycje wypłacone zostało 123 firmom.

ARiMR zrealizowała pierwsze płatności w ramach działania „Tworzenie i rozwój mikroprzedsiębiorstw”. Na konta 10 firm, które stworzyły nowe miejsca pracy, Agencja przekazała ponad 672 tys. zł.

Ponad 14,3 mln zł trafiło do samorządów wojewódzkich na realizację dwóch spośród sześciu tzw. działań delegowanych, finansowanych z PROW 2007 – 2013. Pieniądze te przeznaczone zostały głównie na wsparcie działalności „Lokalnych Grup Działania” oraz inwestycji w „Odnowę i rozwój wsi”.

V. INFORMACJE Z DEPARTAMENTU ROZWOJU OBSZARÓW WIEJSKICH I ROLNICTWA

1. Konkurs pn. „Aktywna Wieś Warmii, Mazur i Powiśla”

Samorząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego ogłosił konkurs pn. „**Aktywna Wieś Warmii, Mazur i Powiśla**” w zakresie **Działania 1**: Mała infrastruktura wiejska oraz **Działania 2**: Aktywizacja mieszkańców wsi.

Przedmiotem dofinansowania są przedsięwzięcia zgłoszone przez samorządy gminne, realizowane na terenie województwa warmińsko - mazurskiego w 2010 roku. Wnioski do konkursu należy składać w terminie od 1 do 26 lutego 2010 roku.

Przedsięwzięcia w zakresie Działania 1 mają na celu poprawę warunków życia ludności wiejskiej i estetyki miejscowości, zachowanie dziedzictwa kulturowego oraz wzrost atrakcyjności turystycznej obszarów wiejskich, zaś w zakresie Działania 2, zaktywizowanie środowisk wiejskich do pielęgnowania tradycji, zachowania dziedzictwa kulturowego lokalnych środowisk, integrację społeczności wiejskiej, a także wyzwolenie dużego zaangażowania mieszkańców wsi do podejmowania nowych inicjatyw na rzecz rozwoju środowiska lokalnego.

2. Podstawowe usługi

W dniach 18-19 stycznia 2010r. w siedzibie Urzędu Marszałkowskiego Województwa Warmińsko-Mazurskiego nastąpiło podpisanie umów pomiędzy Samorządem Województwa, a Beneficjentami działania „Podstawowe usługi dla gospodarki i ludności wiejskiej”, objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013. Łączna kwota dofinansowania wszystkich podpisanych umów wynosi 207 910 683,00 zł i nie wyczerpuje kwoty 250 032

790,37 zł., stanowiącej 95% całej alokacji środków dla województwa warmińsko-mazurskiego. Całkowity koszt realizacji wszystkich operacji w ramach podpisanych umów stanowi kwotę 402 776 295,12 zł.

Wśród wniosków z zakresu gospodarki wodno-ściekowej przeważająca część - 45 wniosków dotyczy gospodarki wodno-ściekowej, 23 wnioski dotyczą odprowadzania i oczyszczania ścieków, 14 wniosków dotyczy doprowadzania wody. W wyniku ogłoszenia trzech naborów wniosków dla ww. działania, w terminie 15 czerwca - 31 lipca 2009r., do Urzędu Marszałkowskiego wpłynęło 105 wniosków o przyznanie pomocy, w tym:

1) 90 wniosków z zakresu gospodarki wodno-ściekowej,

2) 14 wniosków z zakresu tworzenia systemu zbiórki, segregacji lub wywozu odpadów komunalnych,

3) 1 wniosek z zakresu wytwarzania lub dystrybucji energii ze źródeł odnawialnych.

Beneficjentami uprawnionymi do ubiegania się o przyznanie pomocy w ramach działania były: gminy, jednoosobowe spółki gminy oraz gminne zakłady budżetowe. Wśród złożonych wniosków przeważająca część dotyczyła gmin - 89 wniosków. Jednoosobowe spółki gminy złożyły 8 wniosków, zakłady budżetowe również 8 wniosków.

Pozytywny wynik weryfikacji uzyskały odpowiednio:

1) 82 wnioski na kwotę 210 358 922,00 zł z zakresu gospodarki wodno-ściekowej,

2) 10 wniosków na kwotę 1 466 713,00 zł z zakresu tworzenia systemu zbiórki, segregacji lub wywozu odpadów komunalnych,

3) 1 wniosek na kwotę 84 750,00 zł z zakresu wytwarzania lub dystrybucji energii ze źródeł odnawialnych.

Refundacją zostaną objęte koszty kwalifikowalne, poniesione przez Beneficjentów w wysokości nieprzekraczającej 75% tych kosztów. Dla jednej gminy w okresie realizacji Programu kwota dofinansowania nie może przekroczyć 4 mln zł z zakresu operacji dotyczących gospodarki wodno-ściekowej, 200 tys. zł z zakresu operacji dotyczących tworzenia systemu zbiórki, segregacji lub wywozu odpadów komunalnych oraz 3 mln zł z zakresu operacji dotyczących wytwarzania lub dystrybucji energii ze źródeł odnawialnych.

3. Konkurs dla organizacji pozarządowych - rozstrzygnięty

Dnia 8 lutego 2010 roku, Zarząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego przyjął uchwałę w sprawie rozstrzygnięcia otwartego konkursu ofert na wykonanie zadań publicznych Samorządu Województwa Warmińsko - Mazurskiego przez organizacje pozarządowe oraz podmioty wymienione w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie w zakresie aktywizacji społeczności lokalnych na obszarach wiejskich w 2010 roku.

Do Departamentu Rozwoju Obszarów Wiejskich i Rolnictwa w ramach ww. konkursu wpłynęły 24 oferty. Komisja Konkursowa rozpatrzyła 19 ofert, z czego 7 ofert wybrano do realizacji. 5 ofert nie spełniało wymogów formalnych.

W ramach konkursu organizowane będą pokazy, wystawy, wernisaże dzieł sztuki ludowej związane z dorobkiem społeczności lokalnej Warmii, Mazur i Powiśla. Wspierane będą przedsięwzięcia służące wielopokoleniowemu przekazywaniu i prezentowaniu osiągnięć artystycznych mieszkańców obszarów wiejskich, kreowaniu korzystnego wizerunku wsi, promowaniu dziedzictwa kulturowego regionu. Zadania będą mogły być już realizowane w marcu br.

Biuletyn opracowano na podstawie danych:

- Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa,
- Agencji Nieruchomości Rolnych,
- Agencji Rynku Rolnego,
- Wojewódzkiego Urzędu Pracy,
- Urzędu Marszałkowskiego Województwa Warmińsko-Mazurskiego, Departamentu Rozwoju Obszarów Wiejskich i Rolnictwa,
- Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów
- oraz informacji prasowych.